

15 OCTOBER 1929

No. 20

34e JAARGANG

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT
VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OPGERICHT IN 1896

„Hij gebiedt, dat er geen priesterbedrog zal zijn; want ziet, priesterbedrog is dat de menschen zelf prediken en zichzelf stellen tot een licht voor de wereld, opdat zij winst mogen verkrijgen en de eer der wereld; maar het welzijn van Zion zoeken zij niet.”

Boek van Mormon, 2 Nephi 26 29.

EEN MEESTERTREK VAN WIJSBEGEERTE IN HET BOEK VAN MORMON.

Door Ouderling B. H. Roberts,
van den Eersten Raad der Zeventigers.

(Slot).

Verdedigd door John Fiske.

Sedert het verschijnen van het Boek van Mormon (voorjaar 1830) is aan het huidige onderwerp vaker en in meer volledige vorm beschouwing ten deel gevallen, maar onder deze latere besprekingen hieromtrent vindt men er geen een van de kleur van Lehi's conclusies, totdat men komt bij John Fiske, professor, geschiedschrijver en wijsgeer met Harvard-faam, in wiens geschriften men een volle bewijsvoering vinden kan ten gunste van alles wat in het Boek van Mormon over bestaanscontrasten gezegd wordt; en wel in zijn verhandeling „Mystery of Evil”, 1899, en uitgegeven in zijn „Studies in Religion” (Riverside Press, Cambridge, Edition 1902). Resumeeren wij hiereven dat Lehi's leerstuk van noodzakelijke „tegenstelling in alle dingen” op de erkenning berust dat er datgene is dat handelt en datgene waarmee gehandeld wordt; dat de tegenstrijdigheid der dingen, of wel het noodzakelijk contrast in alle dingen, hier beginnend, door geheel het bestaande loopt, zonder hetwelk er gerechtigheid noch boosheid zijn kon, geluk noch ellende, goed noch kwaad, heiligheid noch zonde, leven noch dood, gevoel noch gevoelloosheid. Lehi voert dit denken op tot de vermetele hoogte van te zeggen dat het bestaan-zelf alléén denkbaar is en begrijpelijk als men het bestaan

dezer tegenstellingen aanneemt. Anders: vergetelheid. En dit tot op de vernietiging van God. „Indien deze dingen (d.w.z. de genoemde bestaanstegenstellingen) er niet zijn, is er geen God.” Zoo zegt hij. „En”, gaat hij voort, „zoo er geen God is, zijn wij niet; noch de aarde; want er kon dan geen schepping der dingen geweest zijn, om te handelen noch om mede gehandeld te worden; waarom alle dingen nooit bestaan zouden hebben.” Dit is een stout leerstuk en sommigen zullen wellicht zeggen — mijn briefschrijver o. a. — dat het op onvasten wijsgeerigen bodem staat. Doch luistert naar John Fiske over hetzelfde thema:

„Wat er ook bestaat, is een deel van het dramatische geheel, en dit kan heel gauw bewezen worden. Het goede in de wereld — alles wat wij liefhebben en prijzen en nastreven — laten wij gereedelijk toe in ons schema der dingen, en bouwen daarop ons geloof in God. De ellende, de pijn, de boosheid zouden wij er gaarne uit willen laten. Maar als er geen kwaad ware, hoe kon er dan goed zijn. Of, om het een weinig anders te zeggen: als wij nooit iets anders dan het goede gekend hadden, hoe hadden wij dit dan ooit van het kwade kunnen onderscheiden? Hoe konden wij het dan als goed kennen? Hoe kon dan de hoedanigheid van goed-zijn ons eenigermate belang inboezemen? Deze vraag daalt af tot op den bodem der dingen, want zij beroept zich op grondwaarheden waarvan bewuste intelligentie nu eenmaal afhangt. Het antwoord op die vraag zal ons daarom waarschijnlijk van dienst zijn. Het zal ons niet in staat stellen het vraagstuk van het kwaad op te lossen, daar dat voor het eindige verstand in een ondoordringbaar duister gehuld is, maar het zal ons helpen het vraagstuk nauwkeurig te omschrijven, en dat is voorzeker geen geringe hulp. In het loutere werk van het verhelderen van onzen verstandsblik is er reeds iets dat heelt en streelt. Door de dingen zonder verdraaiing te leeren zien, bereidt men zich ervoor om de wereld in de ware gemoedstemming te aanvaarden, en daarin vinden wij kracht en troost.”

Verder:

„Het is een onloochenbaar feit, dat wij volstrekt niets kunnen weten, tenzij het bij iets anders afsteekt. Het contrast moge groot en scherp zijn, of vervagen tot een heel gering onderscheid, het moet er evenwel wezen. Als de beelden op uw doek niet te onderscheiden zijn van den achtergrond, is er voorzeker geen schilderij te zien. Het een of andere element van ongelijkheid, de een of andere strijdkiem, de een of andere gelegenheid voor onderscheid, is noodig voor elk weten. Ik had dit punt met een aanschouwelijk voorbeeld kunnen verduidelijken zonder al de voorgaande uitlegging, maar ik heb ernaar gestreefd, ter wille van het groote gewicht van het onderwerp, om dit alle recht te laten wedervaren. Ik heb

willen aantonen dat het feit dat wij volstrekt niets kunnen weten tenzij het bij iets anders afsteekt, diepgeworteld is in het allerbinnenste bouwwerk van den menschelijken geest. Het is geen oppervlakkige maar een grondwaarheid, dat, indien er geen andere kleur ware dan rood, het precies hetzelfde zou wezen als wanneer er heelemaal geen kleur ware.

„Als ons verhemelte nooit met iets anders dan suiker in aanraking was gekomen, zouden wij niet meer van zoetheit af weten dan van bitterheid. Als wij nooit lichaamspijn gevoeld hadden, zouden wij geen lichamelijk genoeg kennen. Het ontbreken van den contrast-gevenden achtergrond zou dat genoeg niet-bestaand maken. En op precies dezelfde manier volgt het dat wij, zonder te weten wat zedelijk kwaad is, onmogelijk weten konden wat zedelijk goed is. Geen dezer tegenstellige betrekkingen is denkbaar bij afwezigheid van het andere. In een zondeloze en pijnloze wereld zou het menschelijk gedrag meer uitwendige merkteekenen van volmaaktheid kunnen hebben dan ooit door een heilige gedroomd werd, maar het zedelijke element zou ontbreken; het goede zou voor ons bewuste leven niet meer beteekenis hebben dan de atmosferische drukking die ten allen tijde op ons rust.

„Dit voert ons tot een treffende conclusie, die niet tegengesproken kan worden. In een blijde wereld moet smart en pijn bestaan; en in een zedelijke wereld is kennis van kwaad onmisbaar. De strenge noodzaak hiervoor is bewezen onafscheidelijk verbonden te zijn aan de allerdiepste zielsgesteldheid van den mensch. Het is een wezenlijk, bepaald noodzakelijk deel van het heelal. Hem die geneigd is te vitten op de wereld die God dusdanig geschapen heeft, zouden wij ronduit willen vragen of het vooruitzicht van ontsnapping aan haar narigheden hem er ooit toe brengen kon om dit menschelijke bewustzijn af te leggen, en in ruil daarvoor de een of andere onbekende en ondenkbare bestaansvorm aan te nemen. Het alternatief is duidelijk: eenerzijds een wereld met zonde en lijden, anderzijds een ondenkbare wereld waarin het bewuste leven zonder eenig contrast zou zijn.

„De diepe waarheid der opmerking van Aristoteles slaat dus krachtiger dan ooit raak. Wij ontdekken niet dat het kwaad van buitenaf in het heelal ingebracht is, maar ontdekken dat het daarentegen een onmisbaar deel van het dramatische geheel is.”

Positieve Verdediging.

Dit kan niet anders beschouwd worden dan als positieve verdediging van Lehi's leerstuk, en de hooge positie die John Fiske inneemt in de intellectueele, wijsgeerige en onderwijs-wereld kan

niet nalaten klemgrond te geven aan het leerstuk van Lehi, gepubliceerd in het Boek van Mormon in 1830.

Ongelukkigerwijze, mijns inziens, verklaarde Fiske aan het slot zijner overpeinzingen, dat „God de schepper is van het kwaad”. Dit is onvereinigbaar met de gedachte dat God „rechtvaardig, barmhartig en heilig” is. De oorsprong en aanwezigheid van het kwaad mogen moeilijk te verklaren zijn, maar men wordt er niet toe gedreven, dien oorsprong aan God toe te schrijven. Bij het overwegen van dit moeilijke punt denken wij aan het bekende rijmpje:

„’t Is altijd maar des duivels schuld als menschen komen ten val,
Maar wie toch heeft hem afgevoerd van ’t looppad, recht en smal?
Is er een ouder duivel dan? en dit zijn zoon wellicht?
Of heeft de Heere Zelf misschien aanvank’lijk ’t kwaad gesticht?”

Nauw verbonden aan dit onderzoek is die reeks van onderzoekingen die wij kennen als de Antithesen van Epicurus. De veronderstelde feiten waarop die onderzoekingen berusten zijn als volgt: Het kwaad bestaat in de wereld, zoowel fysiek als zedelijk kwaad; God wordt voorgesteld als almachtig; tevens als algoed: het kwaad is Hem vreemd, onvereinigbaar met Zijn eigenschappen. En nu Epicurus:

„Is God gewillig het kwaad te voorkomen, maar niet daartoe in staat? Dan is Hij machteloos.

„Is Hij in staat, maar niet gewillig? Dan is Hij kwaadwillig.

„Is Hij zoowel in staat als gewillig? Waarom bestaat het kwaad dan?”

En wat is het antwoord op dit alles? Het rust op den eeuwigen aard der dingen, op den eeuwigen aard van het bestaande in zijn eeuwige positieve en negatieve vormen. God heeft de ruimte niet geschapen, d.w.z. de uitgestrektheid, het uitspannel waarin alles bestaat; God heeft de stof niet gemaakt, de materie waarvan de dingen gemaakt zijn, en welke materie plaats inneemt; God heeft de kracht, de energie in het heelal niet geschapen, noch geest of intelligentie: datgene in Lehi’s wijsbegeerte dat „handelt”. Dit zijn allemaal eeuwige dingen, en God, daarin aan het werk, brengt verandering teweeg en beschikt gebeurtenissen: dat zijn Zijn scheppingsdaden. God is niet de bron van kwaad of boosheid, noch heeft Hij de duivels van deze of van andere werelden geschapen: die duivels die er bestaan zijn intelligenties (ik-wezens) met een vrijen zedelijken wil, die verkozen hebben het kwade te doen en zich verzet hebben tegen het goede en tegen God, en de verkeerde neiging gehad hebben om andere ik-wezens te trachten over te halen, hen op hunnen weg des kwaads te volgen. Het bestaan van duivels is geen grooter verborgenheid dan het bestaan van boosaardige menschen. Intusschen, afgescheiden van duivels en boosaardige lieden, bestaat het kwaad uitwendig; zoowel werkzaam als

gebeurlijk. Naast de deugd van den moed loert het kwaad van het gevaar, zonder hetwelk moed onbekend zou zijn. 1) Gelijkerwijs moet het goede zijn achtergrond van kwaad hebben, anders zou het nimmer bekend worden. Om Fiske's illustratie te gebruiken: „Als de beelden op uw doek niet te onderscheiden zijn van den achtergrond, is er voorzeker geen schilderij te zien.”

Zoo staat de zaak.

Zoo staat de zaak: het kwaad is zoo eeuwig als het goede, zoo eeuwig als de heelalruimte, of tijdduur, of kracht. God heeft niet een van die geschapen, noch is Hij er verantwoordelijk voor. Hij bevond zich, om het zoo uit te drukken, mede-eeuwig onder al het eeuwige, en werkt zoo Zijn scheppingsplannen uit in harmonie met het bestaande. Hij schept geen ik-wezens, maar gewint ik-wezens, geesten. Hij is niet verantwoordelijk voor hun innerlijke: de ikheid die tenslotte het verstandelijk en zedelijk karakter van geesten en van menschen (belichaamde geesten) bepaalt. God is niet verantwoordelijk voor hun aard alsof Hij ze beslist uit niets geschapen had: intelligenties (ik-wezens), geesten, menschen, en ze geschapen had zooals Hij ze wilde hebben, een iegelijk afzonderlijk verstandelijk en moreel bedeed naar Zijn welbehagen. Had Hij hen zóó geschapen, dan had Hij den laagstaanden mensch gelijk aan den hoogstaanden kunnen maken, den mensch met den bruten aard en geest als den mensch met verfijnde gevoelens en zin voor schoonheid. Waarom deze ongelijkheid als God absoluut de Schepper is der menschen: intelligentie, geest, lichaam; en ze geschapen heeft zooals Hij ze wilde hebben, en ze ánders had kunnen hebben wanneer Hij maar gewild had? Waarom ze niet allemaal van gelijkwaardige, hooge kwaliteit gemaakt? Waarom niet alle mannen dapper en alle vrouwen schoon?

In het licht van deze overwegingen is de antithese van Epicurus lang niet zoo verbijsterend als ze zich op het eerste gezicht voor doet. God moge niet in staat zijn het kwaad te voorkomen en de bron ervan te vernietigen, maar Hij is niet onmachtig, want Hij leidt intelligenties, ik-wezens, trots het kwaad, naar oorden van vrede en veiligheid. God moge niet in staat zijn, noch gewillig, zoo Hij in staat ware, het kwaad te beletten, toch is Hij niet kwaad-

1) In een Rijmpreekje (De Ster 1920, blz. 39) werd dit onderwerp als volgt aangeroerd:

Kon geloof en Godsvertrouwen,
Zelfvertrouwen, flink, gezond,
Zich ontplooien en ontvouwen,
Als er geen gevaar bestond;
Kon daar zelfverlooch'ning bloeien,
Kon er ware moed bestaan,
Als ons pijn noch dood kon moeien,
Als het schip niet kon vergaan?

Neen, de kroon aan gindsche transen.
's Levens kroon, het hoogste goed,
Eische ware levenskansen
Op een echten levensvloed;
Waar het stormgetij kon woeden,
Dat tot waakzaam werken dwingt,
Waar met dulden, lijden, bloeden
Men den storm zijn prooi ontwingt!

willig. Want waar het kwaad bestaat in het plan der dingen als de noodzakelijke tegenstelling van het goede, en waar men het eene niet vernietigen kan zonder beide te vernietigen, waarom daar het heelal tegronde gericht om het kwaad te beletten? Hetgeen nota bene het allergrootste kwaad wezen zou.

„Waarom bestaat het kwaad dan?” Zoo luidt de laatste vraag van Epicurus. Het antwoord is, dat het een noodzakelijk en eeuwig deel is van „het dramatisch geheel”, zooals uiteengezet èn in Lehi's wijsbegeerte èn in John Fiske's onberispelijke bespreking. En het rijk der gerechtigheid waarin vrede woont: de zalige verwachting en hoop der Christenvolken, is het rijk van den triomf over het kwaad; welk rijk nooit bestaan zou kunnen zónder die overwinning.

JEZUS DE CHRISTUS.

Hoofdstuk 7.

Gabriël's aankondiging van Johannes en van Jezus. Johannes als Voorlooper.

(Zondagsschoolles voor Ouders- en Theologiekلاس).

Verbonden aan de profetieën betreffende de geboorte van Christus zijn voorspellingen aangaande één die Hem vóór zou gaan, vooruitgaande om den weg te bereiden. Het baart geen verwondering dat de aankondiging van de op handen zijnde komst van den voorlooper ras gevolgd werd door die van den Messias; evenmin dat de bekendmakingen werden gedaan door denzelfden hemelschen bode — Gabriël, vanuit God's tegenwoordigheid voortgezonden. ¹⁾

Ongeveer vijftien maanden vóór de geboorte van den Zaligmaker was Zacharias, een priester naar de orde Aärons, ambtsbezigheden aan het verrichten in den tempel te Jeruzalem. Zijn vrouw, Elisabeth, was ook van een priesterlijk geslacht; zij werd gerekend onder de afstammelingen van Aäron. Het echtpaar had nooit den kinderzegen gesmaakt, en op den tijd waarvan wij spreken waren zij beiden flink op jaren gekomen en hadden spijtig de hoop op nakroost opgegeven. Zacharias behoorde tot de groep priesters die genoemd werd naar Abia, en in lateren tijd als de orde van Abia bekend. Dit was de achtste in de rij van de vieren-twintig groepen die koning David had ingesteld; elke groep moest op haar beurt een week in het heiligdom dienstdoen. ²⁾ Men zal zich herinneren dat bij den terugkeer van het volk uit Babylon slechts vier van de groepen vertegenwoordigd waren; doch van deze vier telde elk gemiddeld meer dan duizend man. ³⁾

1) Lukas 1 : 19, 26; zie ook Dan. 8 : 16; 9 : 21—24.

2) Lukas 1 : 5; vergelijk 1 Kronieken 24 : 10.

3) Ezra 2 : 36—40.

Gedurende zijn dienstweek werd van elk priester verlangd dat hij met nauwgezetheid een staat van vormelijke reinheid handhaafde; hij moest zich onthouden van wijn en van voedsel dat niet speciaal voorgeschreven was; hij moest zich dikwijls baden; hij woonde binnen de grenzen van den tempelgrond en werd op die wijze van omgang met zijn gezin afgehouden; hij mocht niet bij de dooden komen, noch op de vormelijke manier treuren, ook al zou de dood hem berooven van zelfs zijn naasten en liefsten bloedverwant. Wij vernemen dat de dagelijksche verkiezing van den priester die het Heilige moest binnengaan en daar wierook branden op het gouden altaar, door het lot werd beslist ¹⁾; en verder krijgen wij uit niet-schriftuurlijke geschiedenis, dat vanwege het groote aantal priesters de eer om zulk werk te doen zelden tweemaal aan denzelfden persoon ten deel viel.

Op dezen dag was het lot gevallen op Zacharias. Het was een zeer plechtige gelegenheid in het leven van den eenvoudigen Judeeschen priester — deze eene dag in zijn leven waarop de bijzondere en speciaal-heilige dienst van hem verlangd werd. In het Heilige was hij slechts door het tempelvoorhang van het Orakel of Heilige der Heiligen gescheiden — het binnenste heiligdom waar niemand behalve de hooge priester mocht binnengaan, en die alleen op den Verzoendag, na lange ceremonieele voorbereiding. ²⁾ De plaats en tijd gaven aanleiding tot de hoogste en meest eerbiedige gevoelens. Terwijl Zacharias in het Heilige bediende, bogen buiten zich de menschen in gebed, en keken daarop toe of de wolken van wierook verschenen boven het groote beschot dat de scheiding vormde tusschen de algemeene verzamelplaats en het Heilige, en wachtten zij de terugkomst van den priester en zijn uitspreken van den zegen.

Op dit hoogst gewichtig moment in zijn priesterlijk werk stond 'daar voor Zacharias' verbaasden blik, ter rechterzijde van het gouden reukaltaar, een engel des Heeren. Vele geslachten waren onder de Joden voorbijgegaan sedert een niet-sterfelijk wezen in den tempel was gezien, hetzij in het Heilige of in het Heilige der Heiligen. Het volk beschouwde persoonlijke bezoeken van hemelsche wezens als gebeurtenissen die tot het verleden behoorden; zij waren bijna zóó ver gegaan om te gelooven dat er niet langer profeten in Israël waren. Niettemin heerschte er altijd een gevoel van spanning, gepaard met een zorgelijk afwachten, wanneer een priester het binnenste heiligdom naderde, hetwelk men beschouwde als het eigen verblijfsoord van Jehova in geval Hij ooit weer Zijn volk zou willen bezoeken. Met het oog op die omstandigheden lezen wij zonder verrassing dat de aanwezigheid van den engel Zacharias bekommerde en hem deed vreezen. De woorden van den hemelschen bezoeker waren evenwel van troostrijken, doch ver-

1) Lukas 1 : 8, 9; lees het geheele hoofdstuk.

2) Lev. hst. 16; Heb. 9 : 1—8; zie ook „House of the Lord”, blz. 59 en verg. blz. 24 en 39. Aant. 1, aan het eind dezer les.

bazenden inhoud, daar zij de zekerheid inhielden dat de gebeden van den man verhoord waren en dat zijn vrouw hem een zoon zou schenken, die Johannes genaamd moest worden. 1) De belofte ging zelfs nog verder, luidende dat het kind hetwelk uit Elisabeth geboren zou worden, een zegen voor het volk zou zijn; velen zouden zich over zijn geboorte verblijden; hij zou groot zijn in de oogen des Heeren en moest beschermd worden tegen wijn en sterken drank; 2) hij zou met den Heiligen Geest vervuld zijn, zou het middel wezen om vele zielen tot God te keeren, en zou vooruit gaan om een volk te bereiden dat gereed zou zijn om den Messias te ontvangen.

Aanteekening 1. — Het binnenste Heiligdom des Tempels. — Het Heilige der Heiligen in den Tempel van Herodes bezat vorm en afmetingen van het Orakel in den Tempel van Salomo; het was dus een kubiek van 20 ellen. Tusschen dit en het Heilige hing een dubbel voorhang van de fijnste stof, rijkelijk bewerkt. Het buitenste der twee voorhangsels was open aan het noordeinde, het binnenste aan het zuiden; zoodat de hoogepriester die eens per jaar op den aangewezen tijd naar binnenging, door het voorhangsel kon gaan zonder het Heilige der Heiligen bloot te geven. Het heilig vertrek was leeg op een grooten steen na, waarop de hoogepriester op den Verzoendag het offerbloed sprenkelde; deze steen nam de plaats in van de Ark en zijn Verzoendeksel. Buiten het voorhangsel, in het Heilige, stond het reukofferaltaar, de zeven-armige kandelaar en de tafel der toonbrooden. — *The House of the Lord*, blz. 59.

Aanteekening 2. — Johannes de Dooper als een Nazireër beschouwd. — De aanwijzing die de engel Gabriël tot Zacharias richtte, dat de beloofde zoon, Johannes, „noch wijn noch sterken drank” zou drinken, en het latere leven van Johannes als woestijnbewoner, met daarbij zijn gewoonte om grove kleding te dragen, hebben commentators en Bijbel-specialisten doen aannemen dat hij een „Nazireër voor het leven” was. Men moet er evenwel aan denken dat nergens in de bestaande schriftuur Johannes de Dooper beslist een Nazireër wordt genoemd. Een Nazireër (de naam beteekent toegewijde of afgezonderde) was iemand die door een persoonlijke gelofte, of door een door zijn ouders voor hem gedane gelofte, terzijde was gezet voor een speciale taak of een levenswijze die zelfonthouding inhield. (Zie blz. 307 in „De Ster” 1929). *Smith's Comp. Dict. of the Bible* zegt: „Er is in de Vijf Boeken geen aanwijzing dat er Nazireërs voor het leven waren; doch de regels voor de verbintenis van een „Nazireër van dagen” worden wel gegeven (Numeri 6 : 1—3). De Nazireër was gedurende den tijd van zijn afzondering verplicht om zich te onthouden van wijn, druiven en elk beridsel van den wijnstok, en van elk soort geestrijken drank. Hem werd verboden zijn hoofdhaar te snijden, of een dood lichaam te naderen, zelfs dat van zijn naasten bloedverwant”. Het eenige voorbeeld in de Schriften van een Nazireër voor het leven is dat van Simson, van wiens moeder verlangd werd dat zij de Nazireesche levensregels waarnaam vóór zijn geboorte, en het kind moest een Nazireër Gods zijn van zijn geboorte af (Richteren 13 : 3—8, 24). In de stiptheid van zijn leven moet men Johannes de Dooper de eer geven voor alle persoonlijke discipline die van de Nazireërs verlangd werd, hetzij hij onder een vrijwillige of ouderlijke gelofte stond, of dat hij niet zoodanig gebonden was.

(Uit „Jesus the Christ”, door J. E. Talmage).

1) Blz. 40 in „Jesus the Christ”.

2) Aanteekening 2, aan het eind dezer les.

„WAS ONS HART NIET BRANDENDE IN ONS?”

Een der aangenaamste gebeurtenissen uit de enkele weken in Utah, die schrijvers terugkeer naar Nederland onmiddellijk voorafgingen, was een getuigenis-uur, een getuigenissen-ontbranding in de wekelijksche bijeenkomst der Hollanders te Salt Lake City op Vrijdag 19 Juli j.l. Geen vluchtig kunstvuurwerk, maar een spontane uiting, een onuitbluschbaar oplaaien van een weldadig-aanstekelijk Emmaüs-vuur.

Van den aanvang af was het „vuuroverwicht” merkbaar. Geen klemmend getalm, geen geestdoodende lippentaal, die storende vijanden van den getuigenisdienst. Zoodra er een Amen klonk, was er een gelijkstondig opspringen van twee, drie, vier of meer personen, gevolgd door een oogenblikkelijk nederzitten der overtalligen. Bezielend, vraagt ge? Was ons harte niet brandende in ons? Merkten wij niet állen dat gloei-tintelen?

Betuïgingen van dankbaarheid sieren en sterken getuigenisdiensten. Zoo ook hier. Er was een uit de harten vloeiende erkentelijkheid, ongekunsteld en zuiver, een kinderlijk-blij mededeelen van genoten zegeningen. Daar werden enkele liederen gezongen, genoeg om de gewenschte afwisseling te bezorgen. Pas aangekomen emigranten waren daar, anderen die een jaar in Utah gewoond hadden, weer anderen twee, drie tot twintig jaar en langer toe — allen doortrilde een en dezelfde Geest, allen beleden met heel hun wezen:

Op den weg van 't deugdzaam leven,
Waar een eedle drijfveer stuwt
Een volhardend ernstig streven,
Daar wordt licht aan licht gehuwd.

O dat wéten, 't wonderwisse,
Woont in 't hart de Waarheidsgeest,
Dat geloofsgetuigenisse,
Dat van twijfel ons geneest!

O dat groot, dat grootsch betrouwen,
Als dat lieflijk Licht ons leidt:
Rust in Hem op Wien wij bouwen,
Zaal'ge zielsverzekerdheid!

DENKEN IN EENHEID.

Is eenheid des geloofs mogelijk bij vrijheid van denken?

De emancipatie-gedachte is de gedachte van vrijmaking, van het geestelijk en sociaal gelijkwaardig stellen van personen, seksen of groepen tusschen wie men ten onrechte een onderscheid in waarde en beteekenis heeft gezien. Op velerlei terrein kan de leuze van vrijmaking worden gehoord en toegepast. De vrouw heeft gestreden voor geestelijke gelijkheid met en dezelfde arbeidskansen als de man, en heeft die op heden in bijna elk land verworven. Een toekenning van gelijke rechten was strevensdoel der arbeidersklasse, en ook dit mag men, in elk geval voor een belangrijk deel, bereikt noemen.

Wij kunnen ook spreken van een emancipatie, bevochten op het terrein der godsdienstige gedachte. De idee dat elk mensch zou mogen gelooven en denken en aan het geloof uiting geven zooals hij verkoos, werd vier, vijfhonderd jaar geleden door het kerkelijk gezag als verderfelijke „ketterij” gebrandmerkt. Met de „Hervorming” door Luther en anderen groeide allengs het recht van het godsdienstige vrije woord, en nu schijnt dit in de meeste beschaafde landen zijn vollen wasdom dicht genaderd te zijn. Dit grondwettige recht van het vrije denken, het vrije woord, waar het religieuze inzichten geldt, komt mij voor als de onderlaag van den kweekbodem der tallooze sectarische planten, kruiden en kruidjes in 's werelds godsdiensttuin. Een klein meeningsverschil — een uiteenzetting in het recht van het vrije spreken — een nieuwe secte. Dit is de algemeene gang van zaken; en dat deze toestand verre van ideaal is, ligt voor de hand.

Is dit recht van het vrije meening-uiten dan verkeerd? Wij gelooven beslist van niet. Een Mormoonsch geloofsartikel zegt: „Wij eischen het recht om den almachtigen God te dienen volgens de ingeving van ons geweten, en kennen allen menschen hetzelfde recht toe; laat hen aanbidden hoe, waar, of wat zij ook willen”. Laat den mensch vrij om te aanbidden hoe, waar, of wat hij ook wil!

Wij zijn nu ver van de gebenedijde „eenheid des geloofs” af. Want dat een geloofseenheid, een algemeen belijden en volgen van dezelfde waarheidsbeginselen, een gezegende toestand beteekent, lijdt geen twijfel. Een groep menschen wordt niet tot „kuddedieren” wanneer elk van hen een persoonlijk getuigenis heeft van dezelfde grootsche waarheden en voor zichzelf tracht die uit te leven. Zeide Christus niet dat de waarheid, *de* zuivere *w a a r h e i d*, vrijmaakt? Het is het blinde volgen van half-waarheden of leugens, dat den mensch verlaagt tot slappen volgeling, maar een persoonlijke zielsverzekerdheid, ingeblazen door den Geest, maakt geen slaven. De reine waarheid scheidt niet alleen *v r i j h e i d*, ze

schept ook eenheid, en wekt saamhorigheidsgevoel. Die eenheid en dat saamhorigheidsgevoel doen een rechtvaardige behoefte ontstaan aan een zichtbare kerkorganisatie.

Oogenshijnlijk bestond er een geloofseenheid toen de Roomsche haan ongehinderd koning kraaide. Doch het was een eenheid in blind-zijn. Menschen kunnen zich in een enge ruimte veilig en saamhorig gevoelen wanneer hun daarbuiten problemen en verwickelingen wachten waarvan zij zich geen zuivere voorstelling kunnen maken, die hen afschrikken door het raadselachtige mom waarachter immer een priesterhand hun ware gedaante verborgen heeft gehouden.

Toen men op voorbeeld der „Hervormers” voor zichzelf begon te denken, drong bij velen meer en meer het pijnlijke besef door dat er geen openbaring was, dat de ware Kerk niet meer op aarde bestond. Met het helderzien kwam onvermijdelijk ontgoocheling: de godsdienstige toestand der beschaafde wereld, met haar onzekerheid, verwarring en sterke schaduwzijden, trad vanuit de onbekendheid naar voren, en geleidelijk, in den loop van enkele eeuwen tot op den dag van Joseph Smith's eerste visioen, wies het begrijpen dat er een leemte was in het gebouw van het Christendom, dat er iets ontbrak.

Wij gelooven dat de Hervorming deel uitmaakte van het goddelijk herstellingsplan. Het eigenlijke hervormingsproces, voor zover dit den ijver tot zelf-denken en persoonlijk Schrift-onderzoek bracht, en den weg bereidde voor een volle herstelling van hét Evangelie met alle gaven en zegeningen van voorheen, geschiedde onder goddelijke Leiding, ofschoon goddelijke bevoegdheid om de Kerk te organiseeren pas een honderd jaren geleden is teruggebracht.

De Laterdaagsche Heiligen vreezen voor hun propaganda het recht van het vrije denken en het vrije woord niet. Wat waar is, is waar, en kan tenslotte door ieder aanvaard worden. Onze boodschap is voor alle menschen. Zij houdt in zich de mogelijkheid voor een eenheid des geloofs. Om die eenheid te bewerken moet men de menschheid een godsdienst, een stelsel van waarheids- en levensbeginselen aanbieden, dat door een ieder, rijk of arm, geleerd of ongeleerd, zonder voorbehoud kan worden aanvaard en in praktijk gebracht.

Aan dezen eisch kan een menschengodsdienst niet voldoen. Een groep beginselen, gedragsvoorschriften, die ieder zonder bezwaar kan aanvaarden, waar zal men die vinden? Men vindt ze in het Evangelie van Jezus Christus, ten volle teruggeschonken in deze glorierijke laatste bedeeing!

S.

Scheiden is een weinig sterven.

Fransch spreekwoord.

DANK GOD.

„Loof den Heere, mijne ziel! en vergeet geene van Zijne weldaden.” Psalm 103 : 2.

In sommige kerken is het gebruikelijk tegen het einde van het jaar een dankdag te houden: als de oogst binnengehaald is, als de visschersvloot weer veilig in de winterhaven ligt, dan gaat oud en jong naar het Godshuis op een daarvoor aangewezen Zondag. De voorganger houdt een dankrede, toepasselijke psalmen en gezangen klinken óp uit hart en mond, bijbellezing en gebed zijn doordrongen van den geest van den dag. Een mooie gewoonte.

Amerika viert in November een algemeenen Dankdag. Ook een mooie gewoonte. Niemand kan bezwaar maken tegen een bepaalden datum voor openbare dankzegging, maar wij dienen te beseffen dat dankbaarheid een element van blijvenden aard behoort te zijn. Op Dankdag, als de stemming ervoor heerscht, is bijna ieder een dankbaar, maar op gewone dagen, die vaak zoo héél gewoon schijnen, is het ook dan gemakkelijk „Dank U” te zeggen? Vergeten wij soms niet Zijne weldaden?

Dat was een treurige vraag die de Heiland eens stelde, nadat Hij tien melaatschen gereinigd had van de vreeselijkste ziekte, die het menschelijk lichaam kwellen kan. Na de genezing spoorde één dankbare ziel den Heelmeester op om aan hare erkentelijkheid uiting te geven, en de groote Menschenvriend keek te vergeefs naar de anderen: „Zijn niet de tien gereinigd geworden? en waar zijn de negen? En zijn er geene gevonden, die wederkeeren, om Gode eer te geven dan deze ééne?”

„Geloofd zij God met diepst ontzag,
Hij overlaadt ons dag aan dag
Met Zijne gunstbewijzen.”

De gestadigheid van Gods goede gaven verbergt Hem soms voor ons. Als de sterren maar ééns in de honderd jaar groote parade hielden, zouden menschen van iedere stam en natie den heelen nacht in bewondering buiten blijven. Nu wij weten dat de sterrenhemel er altijd is, nu malen wij er haast niet om. Wij kijken zoo strak naar de straatlantaarns, dat wij de sterren niet zien.

De verfrisschende bries van dank-verschuldigd-zijn aan God voor Zijn gestadige goedheid moest ons in alle levensgangen omwaaien. Of wij rijk zijn of arm, wat aardsche goederen betreft, is er in ons leven toch overvloedige reden tot dankbaarheid. Die te toonen, dag aan dag, geeft het leven een fijne aroma, als het ware, iets als de geur der bloemen, wier opene harten ons streelen.

Het loutere feit, dat er andere menschen zijn, moest ons al dankbaar stemmen. Dank God dat wij niet alléén zijn. Het is goed, Robinson Crusoë dikwijls te lezen, al was het alleen maar hierom dat het ons diep ingeprent blijve hoe cenzaam een eilandje wezen

kan als men er maar alléén is, en wat blijdschap ons doortrillen kan als wij een menschelijk voetspoor ontdekken in het kustzand. Dank God voor menschen als wij, en menschen niet als wij, alle-daagsche, gewone menschen.

Dank God voor den huiselijken kring. Het komt er niet op aan of een klein persoonlijk ietsje de harmonie soms eventjes verstoord heeft. Vergeet uzelf. De mannen en vrouwen die metterdaad invloed uitgeoefend hebben op de wereld, hebben zichzelf vergeten, hebben niet de geringste hoop op persoonlijke belooning gekoesterd.

Boven en bij alles dat wij hierboven noemden, kunnen de Later-daagsche heiligen nooit dankbaar genoeg zijn voor het teruggebrachte Evangelie en alles dat daarin begrepen is. Het wonder-volle werk van den Heiland, ons gewichtige levensdoel, 's menschen heerlijke bestemming — dat alles moest gestadig uit ons harte doen opzwellen de dankbaarheidskreet: „Hoe zal ik U naar waarde prijzen?”

K.

ALGEMEENE VASTENDAGLES VOOR DE ZONDAGS-SCHOLEN, 3 NOVEMBER 1929.

„Ik zal Mijnen Geest uitgieten over alle vleesch, en uwe zonen en uwe dochteren zullen profeteeren; uwe ouden zullen droomen droomen; uwe jongelingen zullen gezichten zien”. — Joël 2 : 28.

„Gewisselijk, de Heere Heere zal geen ding doen, tenzij Hij Zijne verborgenheid aan Zijne knechten, de profeten, geopenbaard hebbe.”

Amos 3 : 7.

Onderwerp: **Visioenen en Droomen.**

1. Omschrijving:

Door visioenen en droomen heeft de Heer vaak met Zijn kinderen gemeenschap onderhouden, in de verschillende bedelingen van het Priesterschap, Zijn wil bekend makend, aanwijzend, onderrichtend en raadgevend.

Dr. Talmage (Art. des Geloofs, blz. 181 : 17) omschrijft het woord als volgt: „Over het algemeen worden visioenen aan de in wakenden toestand verkeerende zinnen getoond, terwijl droomen gedurende den slaap worden gegeven. In het visioen echter kunnen de zinnen zoodanig worden aangedaan, dat de persoon zich eigenlijk onbewust wordt, althans in een staat verkeert van vergetelheid ten opzichte der gewone gebeurtenissen, terwijl hij in staat is om de hemelsche openbaring duidelijk waar te nemen.”

Scribner's Bijbel Dictionnaire zegt van visioenen: „In den vroegeren Hebreeuwschen godsdienst was het visioen ten nauwste verwant aan den droom. *** en de twee worden gewoonlijk verbonden aan de gewone bronnen van profetische mededeeling (Numeri 12 : 6; Jer. 23 : 25). *** In zoowel

droom als visioen bestond de godsdienstige beteekenis hierin, dat de voorstelling niet kwam langs den weg der gewone zintuigen of als een resultaat van het bewuste werkzaam zijn van de hersenen. Op grond hiervan aanvaardde men ze als een openbaring Gods."

Het geloof in visioenen is in overeenstemming met de leerin- gen van de Heilige Schrift, en heeft het leven van de Later- daagsche Heiligen zeer ten goede beïnvloed. De Kerk steunt op den Heere Jezus Christus en is opgericht door de aanwijzin- gen, ontvangen in de visioenen en openbaringen van den Pro- feet Joseph Smith.

2. Voorbeelden.

Aan Enoch werd het lot van de menschelĳke familie tot op en na de tweede komst van den Zaligmaker getoond. Paarl van Groote Waarde, Mozes 6 : 26—38.

Aan den Broeder van Jared werden alle dingen getoond. Ether 3.

God verscheen aan Mozes in een brandend bosch. Ex. 3 : 2. Lehi werd geboden om met zijn gezin in de wildernis te gaan (1 Nephi 2 : 2—5); Jacob (Gen. 46 : 2); Job (Job 4 : 12—22); Jeremia (Jer. 1 : 11—17); Ezechiël (Ezechiël 2 : 9—11; 3 : 22, 23); Daniël (Dan. 7, 8); Habakuk (Hab. 2 : 2, 3); en Zacharia (Zach. 1 : 8—12), en bijna alle vroegere profeten, werden be- gunstigd met visioenen en droomen.

Voorbeelden in het Nieuwe Testament, waar visioenen en droomen werden gegeven, zijn er vele. Aan den vader van Johannes den Dooper, (Lukas 1 : 5—23); aan Jozef, aangaan- de den Verlosser die nog geboren moest worden, (Matth. 1 : 20), en aangaande zijn welzijn, (Matth. 2 : 13, 19, 22); aan de Wijzen (Matth. 2 : 12); aan Saul (Hand. 9 : 12; 16 : 9; 18 : 9, 10; 27 : 17—22); aan Petrus, (Hand. 10 : 10—17; 11 : 5—11), en aan de vrouw van Pilatus (Matth. 27 : 19).

De voorbeelden in het Boek van Mormon zijn ook talrijk: (zie bijv. 2 Nephi 4 : 23; 1 Nephi 1 : 16; 5 : 4; 8 : 2, 36).

Toepassing.

Bespreek het praktische nut van droomen en visioenen, en toon aan in welk opzicht een geloof in deze geestelĳke mani- festaties invloed heeft gehad op de Heiligen der Laatste Dagen.

Wijs op eenige resultaten in het dagelijksch leven van de Heiligen, door de visioenen en openbaringen van den Profeet Joseph teweeggebracht.

Wanneer dit waar is voor het verleden, kunnen deze dan niet denzelfden goeden invloed blijven uitoefenen in ons tegenwoor- dig leven en in dat van anderen? Waarom?

N.B. De klasseleeraar stelle aan de klas eenige tot nadenken stemmende vragen.

ZONDAGSSCHOOLWERK.

AVONDMAALVERS VOOR NOVEMBER 1929.

't Gebroken lichaam van den Heer
 Zien w' in 't gebroken brood;
 De kelk zegt: wij gedenken weer
 't Bloed dat voor ons vervloot.

GEZAMENLIJKE OPZEGGING VOOR NOVEMBER 1929.

Leer en Verbonden, Afdeeling 78 vers 19:

„En hij die alle dingen met dankbaarheid ontvangt, zal heerlijk gemaakt worden; en de dingen dezer aarde zullen hem toegevoegd worden, zelfs honderdvoud, ja, meer.”

NIEUWS UIT DE ZENDING EN ELDERS.

De Hollandsche vergadering te Salt Lake City.

„Naar huid der berichten” is in het bestuur van de Hollandsche vergadering te Salt Lake City verandering gekomen. /Vrijdag 20 September j. l. kregen Ouderlingen Johannes Springer, de president, en Pieter Noorda en Arend Lugt, de raadgevers, een eervol ontslag. Ook de secretaris, ouderling H. Landwaard, is eervol van zijn taak ontheven.

Het nieuwe presidentschap is als volgt saamgesteld: Ouderling John D. Kooyman, president; ouderling Frans Wiegel, eerste raadgever; ouderling Willem de Vroom, tweede raadgever; ouderling Dirk van Klaveren, secretaris.

De Hollandsche vergadering te Zoutmeerstad bestaat al bijna 26 jaar. Haar invloed ten goede is onberekenbaar. Moge zij blijven bloeien. Mogen de nieuwe leiders, onder den zegen des hemels, haar goeden naam doen voortduren en mooie nieuwe steenen bijdragen tot het bouwen van het grootsche geestelijke huis dat de Vergadering tracht te voltooien.

Gedoopt.

In de maand Augustus 1929 zijn in de Nederlandsche Zending 11 personen door den doop tot de Kerk toegetreden, waarvan er 5 in het Amsterdamsche, 2 in het Rotterdamsche en 4 in het Utrechtsche district woonachtig waren.

Afscheidsgroet.

Ware vrienden zijn die welke altijd klaar staan om iemand te helpen wanneer hij in nood is, die altijd bereid zijn om iemand een hartelijk welkom te heeten, ongeacht zijn omstandigheden, en die altijd verlangend zijn om offers te brengen tot verbetering van alle dingen. Een der moeilijkste tijden in eens menschen leven is wanneer men scheiden moet van vrienden. Daarom heb ik nog geen sterk verlangen om terug te gaan naar hen die ik het meest van allen hier op aarde liefheb.

Ik houd van het zendingswerk. Ik heb den korten tijd genoten dien ik besteed heb met arbeiden in dit deel van 's Heeren wijngaard. Ik heb hier vele vrienden gevonden en wil hun danken voor den steun dien zij mij gegeven hebben. God zal hen ervoor zegenen.

Dat de Heere U allen in den komende tijd zal zegenen met een grootere begeerte om Zijn geboden te Ewarcen, is de wensch van 'een vriend en broeder.

ARLO L. CHRISTENSEN.

Aangekomen.

Op den 4en October j.l. is alhier aangekomen Ouderling George Rytting, uit Idaho, teneinde in Nederland een zending te vervullen. Wij wenschen Ouderling Rytting van harte succes in zijn goeden arbeid, dien hij te Schiedam onder leiding van Ouderling E. F. Shipley heeft aangevangen.

Ontslagen.

Ervol ontslagen van hun zendingstaak hier te lande, met een woord van waardeering voor hun kranigen arbeid, zijn de Onderlingen Kenneth S. Berry en Preston P. Williams, die in de afgelopen maanden respectievelijk de Dordtsche en de Haagsche gemeente hebben geleid. Beiden zijn op 30 September j.l. vanuit Rotterdam naar hun huis in Zion teruggekeerd.

Benoemd.

Ouderling Symen Stam is onlangs aangesteld als president van de gemeente te Amsterdam. Ouderling E. F. Shipley treedt als gemeenteleider te Schiedam op, terwijl de Zondagavondvergaderingen te Gouda onder leiding staan van Ouderling H. Schotel, van het Hoofdkantoor.

Dubbeltjes-Zondag.

Zondag 20 October is in de geheele Zending Dubbeltjes-Zondag voor de Zondagsscholen. Een voldoende hoeveelheid envelopjes is reeds toegezonden aan de Zondagsschoolpresidenten, met de bedoeling dat deze aan de leden vóór 20 October werden uitgereikt. Deze laatsten geven dan een vrijwillige bijdrage naar vermogen, om een deel der kosten, ten behoeve der Zondagsschoolleerlingen gemaakt, te kunnen dekken.

Ster-nummer gevraagd.

Door de welwillendheid van enkele lezers hebben wij na onze vorige opvraag reeds alle gewenschte Ster-exemplaren ontvangen, op één na, en wel no. 6 van den jaargang 1913. Wie helpt ons daaraan?

DE GRONINGSCH E CONFERENTIE.

Door onzekerheid ten aanzien van de komst van den President der Europeesche Zendingen Dr. John A. Widtsoe, heeft de Zendingpresident den juiststen datum der a.s. Groningsche Conferentie ook nu nog niet kunnen bepalen. Vermoedelijk komt zij in de eerste week van November.

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 16 B, Rotterdam — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending.
Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 3.—, Buitenland f 4.—.
Afzonderlijke nummers 15 cent.